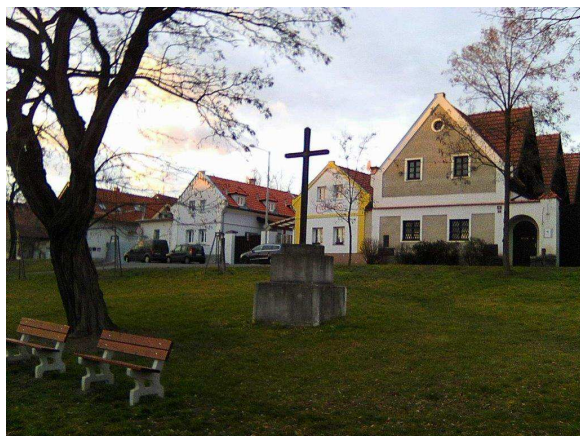

Dubeč – Dubeček a neb od Lípy svobody k Lipovému náměstí.

Může se zdát že v Dubči nebo v Dubečku nemají jinou starost než se starat o lípy, zřejmě proto, že nic zajímavějšího se u nich nenajde. Naše čtvrtěční vycházka však někde začít a také skončit musí a právě ty lípy tady mají pro místní zvláštní význam.

Praha Dubeč, Náměstí U Lípy svobody. To je to správné místo pro začátek naší únorové „vycházky před obědem“. Dnes je to náměstí, ale odjakživa to byla **vesnická návěs**. A v Dubči, přesto že je to dnes součást Prahy, ten venkovský ráz do jisté míry zůstal zachován, stačí se na bývalé návsi rozhlédnout.

Návěs obklopují zemědělská stavení stejně jako před lety, pravda trochu zmodernizovaná, z východní strany ji uzavírá bývalý „panský dvůr“. Co tedy dnes na návsi zaujme? Třeba velký dubový kříž, bývalo to smutné místo, stávala tu šibenice, popravy asi bývaly lidovou podívanou, to o mnoho milejší je pohled na „významný strom“, Lípu svobody. To se na návsi v říjnu r. 1928 sešli místní aby oslavili desáté výročí založení našeho státu a osvobození od rakouského jha. Aby ta vzpomínka nezapadla zasadili v ten den lípu, český národní strom, brzy ji bude sto let.

Již jsem to zmínil, návěs uzavíral „panský dvůr“, největší jeho část je zmodernizovaná a přestavěná na Dům s pečovatelskou službou. Pojmenovali jej Harmonie, je to moc pěkné místo, snad se tam seniorům žije dobře. (dnes nebylo s kým o tom promluvit). Co nebylo potřeba modernizovat vůbec, ale naopak uvést do takového stavu v jakém byl v osmnáctém století je barokní špýchar. Vypadá po všech těch opravách dobře, jakoby čekal na svou dávku obilí.

Jen pár kroků pod špýcharem je asi památka z nejcennějších, zbytky renesanční tvrze ze 14. století. Je pravdou že za ta století z tvrze toho moc nezbylo, přesto ji dubecť dokázali dobře zviditelnit. Ze zbytku tvrze se jim podařilo nechat vložit jeden z kámen do základů Národního divadla. Nezapomínají se tím chlubit.

Panskému dvoru by slušela zahrada, také je to v Dubči napadlo. Využili sousední zanedbané území kolem Říčanského potoka připomínající spíše skládku zarostlou náletem. Místo pro ten záměr ideální. Vzniklá Panská zahrada není jenom krásným parkem, je vlastně malým výletem do minulosti Dubče a jeho okolí. Kdo chce a dívá se, najde si tu změny které se udály za ta staletí od založení obce. Vždyť na konci 11.století, když sem začali přicházet první obyvatelé byl zde jen z větší části listnatý les, připomínající spíš prales, les podmáčený protékajícím potokem. Dnes je to velké chráněné území o rozloze téměř 500ha, s názvem „Přírodní park Říčanka“. A právě na levém břehu toho Říčanského potoka u jediného brodu přes rozmáčené území se usadili první obyvatelé a postupně začali své okolí upravovat. Aby se uživil tak po vzoru rybníkáře z jižních čech Jakuba Krčína vybudovali na padesát různě velkých rybníků, důmyslně propojených. Později i ovocný sad a vinici.

Proto je v Panské zahradě voda Říčanského potoka vedena klikatou cestou, připomínající původní meandry, menší tůň připomínají tehdejší důmyslně propojené rybníky, nechybí ani brod díky jemuž se zde původní obyvatelé usadili a dokonce ani vinice, pro ni byly vybrány dvě původní odrůdy vinné révy.

V Panské zahradě je i amfiteátr pro koncerty a společná posezení, nechybí lavičky, pro zpestření je tu přírodní bludiště, hmatová stezka nebo meditační louka.

Za slunečného, na měsíc únor velice příjemného počasí opouštíme Panskou zahradu a jdeme proti proudu Říčanského potoka, uvnitř obce je regulován žulovým obložením, není to sice zdaleka nejlepší řešení tak jej alespoň trochu polidšťují (a také zpomalují) vysazené vodní rostliny podél břehů.

Říčanský potok nás vede k přírodní památce **Rohožník**. Tvoří ji skála dnes z části porostlá vegetací, říkají ji **Rohozný vrch**, má rozlohu asi 3,5ha. Podle archeologických vykopávek je to vůbec nejstarší osídlené území v okolí. Pravěké výšinné sídliště vzniklo prý asi 2 tisíce let před naším letopočtem. Součástí památky je velký rybník V Rohožníku. Ten prošel asi před šesti lety velkou opravou, mimo odbahnění hlavně unikátním zpevněním hráze proti protržení, protože část Dubče leží přímo pod hrází rybníka. Procházeli jsme tudy v roce 2014, byl to nevšední pohled na bagry na dně rybníka a na rozestavěnou hráz.

Dnes je to úplně jinak, voda je po okraj a věčně hladové kachny lezou za námi až na hráz. Labutě, ty se dnes toulaly v zahradách pod rybníkem. Nedostaly nic – nemají se toulat!

Před námi je ta dramatičtější část cesty, chceme do lomu v Rohožníku, čeká nás všudypřítomné bahno, dokonce musíme využít i dno vyschlého rybníka, jenže, ten si tu vodu pořád pamatuje. Hezky to čvachtá pod nohama. Ale přežili jsme to, snad jenom boty změnilly trochu podobu.

Ptáci se mají v Dubči dobře..

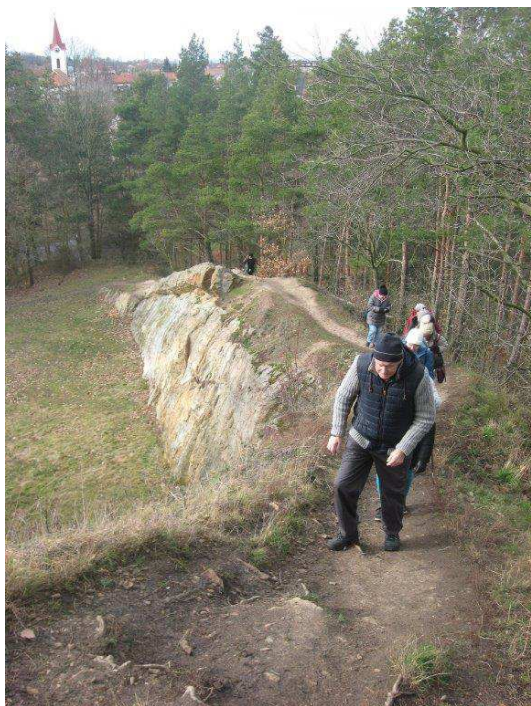
Lom v Rohožníku. Geologové jsou z něj nadšeni. Řevnický křemenec tady vytváří takzvané „lavice“ z boku dobře viditelné. Navíc i drobné rostlinky rostoucí mezi skalisky jsou prý vzácné. Křemenec z tohoto lomu je tvrdý, v minulosti se z něj vyráběly dlažební kostky pro Prahu, takzvané „kočičí hlavy“, prakticky nezničitelné. Dávno se v lomu již netěží, je součástí přírodní památky Rohožník.

Lom je krásná přírodní památka, pro nás je to ale také hromada šutrů po kterých je potřeba vyšplhat nahoru pokud se chceme podívat nejen na Dubeček ale i mnohem dál, až na Prahu.

Tak tedy lezeme, je to náročné, možná i trochu nebezpečné ale máme telefon s aplikací „záchranka“

ještě kousek, vrchol se blíží...

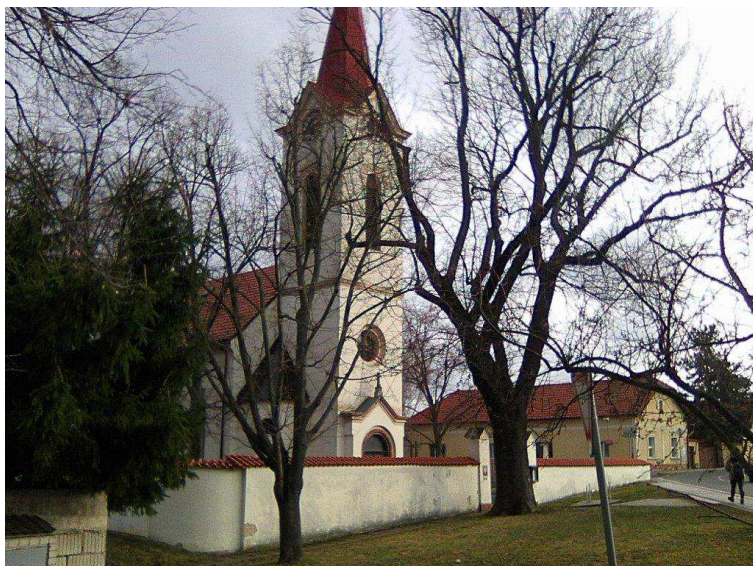

Vrchol většího lomu v Rohožníku je široko daleko nejvyšší rozhledové místo. Kdo s námi dnes vystoupal nahoru poprvé musí být překvapen, ten přechod ze dna původních rybníků na vrchol skály je opravdu nečekaný. Nedaleko pod námi je dobře vidět kdysi samostatná osada Dubeček, na její návsi pěkný vesnický kostelík sv. Petra, okolo malý hřbitůvek. Dnes je slušná viditelnost, Praha na obzoru má šíří desítek kilometrů. Pokusili jsme se jednotlivé stavby určit, není to na tu vzdálenost vůbec jednoduché. Ještě že nad Prahou trčí Žižkovský vysílač, je možné se odpíchnout od pevného bodu.

Vrchol lomu jsme obešli lesní pěšinou, přeskákali padlé stromy a větve po předchozí vichřici, dvě stě metrů přes pole s řepkou a jsme opět v bahně u Říčanského potoka. Tak ještě najít můstek abychom nemuseli brodit. O můstek jsme obouchali bahno z bot a za chvíli jsme uprostřed civilizace na návsi v Dubečku.

Svým způsobem je to zajímavé místo označené jako Lipové náměstí. Každého asi překvapí že mu dominuje významný a státem chráněný strom, **jasan ztepilý**. Ano, to je ten obrovský strom (obvod skoro 4m výška 28m) před vchodem do kostelíka. Proč tedy to Lipové náměstí? Vysvětlení se ale rychle najde. Lípy jsou tu také, dělají blahodárný stín na hřbitově který kostelík obklopuje.

Kostelík sv. Petra patří k nejcenějším památkám v Dubečku, nově přestavěn byl v roce 1867 a skvěle doplňuje vesnický charakter kdysi samostatné osady.

Jsme v cíli naší vycházky „před obědem“, dobrá hospoda je v nedohlednu, dopolední sluníčko již také zašlo a z Lipového náměstí odjíždí několik linek autobusů MHD, tak nezbývá než se rozloučit.

V Dubči a Dubečku 13.února 2020.

**Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi
Fotografie pořídila Jiřina Žipková**